

Nr 397.

Av herr **Senander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 59, angående höjning av vissa postavgifter.*

I propositionen föreslås bland annat att befodringsavgifterna för utgivarkorsband och postabonnerade tidningar skola höjas med i runt tal 20 %. De höjda avgifterna förutsättas skola träda i kraft den 1 januari 1949. Till grund för propositionen ligger ett av generalpoststyrelsen framlagt förslag, enligt vilket resultatet av postverkets rörelse icke kan antagas bliva tillfredsställande utan vissa avgiftsförhöjningar.

Beträffande utgivarkorsband och postabonnerade tidningar framför emellertid generalpoststyrelsen vissa betänkligheter mot en avgiftshöjning. Den uttalar bland annat, att avgiftsfrågan för tidningsrörelsen måste »i väsentlig mån betraktas ur en annan synvinkel än i fråga om postverkets övriga rörelsegrenar». Tidningarna intaga, enligt generalpoststyrelsen, en särställning, som måste anses berättiga till ett ganska långt gående hänsynstagande från verkets sida till tidningsvärldens väsentligaste behov och driftförutsättningar. I fortsättningen uttalar generalpoststyrelsen därutöver:

»En direkt parallell till postverkets tidningsrörelse kan man med fog säga att statens järnvägars s. k. kulturbanor utgöra. I fråga om de senare har staten inga anspråk på vinst eller förräntning. Från början har postverkets tidningsrörelse betraktats på samma sätt; och det synes som om ett liknande betraktelsesätt alljämt vore berättigat.»

Det förefaller oss märkligt att generalpoststyrelsen efter en dylik principiell, av statsmakterna godkänd förklaring ändock föreslår en så pass betydande avgiftshöjning som med 20 %. Någon större betydelse för driftresultatet kan den föreslagna höjningen icke ha. Generalpoststyrelsen beräknar, att den för andra hälften av budgetåret 1948/49 skall tillföra postverket en inkomstökning på omkring 600 000 kronor. Då hela inkomstöverskottet efter genomförandet av de föreslagna höjningarna för budgetåret 1948/49 beräknas till 14,5 miljoner kronor, synes det oss som om ett åsidosättande av förut berörda princip varit helt obehövt.

Vi kunna i övrigt icke acceptera generalpoststyrelsens uppfattning, att postverket bör ge ett »normalt inkomstöverskott» av »åtminstone omkring 15 miljoner kronor». Detta så mycket mindre som styrelsen förklarar, att det i vissa lägen kan finnas riktigt, »om man tillåter att verkets rörelse bedrivs utan vinst eller rent av med förlust». För närvarande ha vi ett

sådant läge, att alla prisfördyrande åtgärder måste förhindras. Framför allt måste det betraktas som angeläget, att inte statsmakterna vidtaga dylika åtgärder. Vad som nu föreslås beträffande vissa postavgifter jämte tidigare vid årets riksdag genomförda eller föreslagna skattehöjningar på vissa varor och tjänster måste enligt vår mening leda till prisförhöjningar även på andra områden än dem som direkt beröras därav. Denna vår uppfattning sammanfaller också i det väsentliga med den som företrädes av statens priskontrollnämnd, vilken i yttrande över förslaget till höjda postavgifter bland annat uttalat:

»Med hänsyn till bl. a. den prejudicerande betydelse, som höjningar av taxor i statens affärsdrivande verksamhet kunna komma att få, anser priskontrollnämnden, att en höjning av postavgifterna i största möjliga utsträckning bör undvikas och begränsas till vad som är oundgängligen erforderligt för att en förlust på postverkets rörelse skall kunna undvikas och en skälig förräntning av det disponerade kapitalet erhållas.»

Med hänvisning till vad vi här anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 59 i vad denna rör höjning av avgifterna för utgivarkorsband och postabonnerade tidningar.

Stockholm den 18 februari 1948.

K. Senander.

Gösta Kempe.

Axel Nordström.